

Innhold

FORORD TIL 3. UTGAVE	9
ALLER FØRST	II
KAPITTEL 1	
SKRIVING – EN TREDELT PROSESS	15
De tre fasene i skrivearbeidet	15
KAPITTEL 2	
STRUKTUR I TEKSTER	38
Hva er en god tekst?	38
1 Den klassiske modellen	39
2 Den journalistiske modellen	43
3 Den dramatiske modellen	43
Mer om den klassiske modellen	44
Klarspråk og leservennlig struktur	49
Avsender- eller mottakerperspektiv?	50
Det viktigste først i alle tekster	55
God struktur – mer enn det viktigste først	60
Mer om den dramatiske modellen	64
Struktureringsprinsipper	65
KAPITTEL 3	
TEKSTENS DELER	74
Den gode overskriften	74
Innledninger	87
Argumentasjon	91
Avslutningen	109
Informasjonstetthet	115

KAPITTEL 4

AVSNITTET	117
Hva er vitsen med avsnitt?	117
Hvordan markerer du nytt avsnitt?	119
Hvordan strukturerer du et leservennlig avsnitt?.....	120
Hvordan skape god sammenheng?	123
Overganger mellom avsnitt.....	131
Hvor lange skal avsnittene være?	135

KAPITTEL 5

SPRÅK	139
To slags språk	139
Hvem skriver du for?	143
En språklig reform	149

KAPITTEL 6

SETNINGER	151
Hva er en setning?	151
Hva er en periode?.....	152
Rekkefølgen av setningsledd	
– framheving ved hjelp av ordstillingen	162
Andre framhevingsteknikker.....	165
Setningsvariasjon.....	170
Det er-setninger.....	171
Et velskrevet eksempel	172

KAPITTEL 7

ORDVALGET	173
Det viktigste ordet – verbet.....	174
Unngå språklig doping	184
Unngå «smør på flesk».....	188
Unngå lange ord.....	189
Unngå fagord.....	197

TILLEGG 1

TEKSTTYPER.....	23I
Brev.....	23I
Søknader.....	236
Andre teksttyper.....	246

TILLEGG 2

STØY PÅ LINJA.....	249
Vanskelige ord og uttrykk	257
Tegnsetting.....	259
LITTERATURLISTE	265
STIKKORD	268

Forord til 3. utgave

DENNE 3. UTGAVEN ER EN OMFATTENDE revisjon av den forrige. De fleste eksemplene er byttet ut, og mange nye tekster er kommet inn. Et nytt perspektiv er også gjennomgående: klarspråkstenkningen. Fra 2008 ble det nemlig satt i gang et klarspråksprosjekt i staten, noe som blant annet har resultert i nye standardbrev ved mange etater, språkveiledere og eksempeltekster. Mange er tatt inn i denne boken. Tekstene fins også tilgjengelige på Språkrådets klarspråkssider.

I denne utgaven er det tatt inn en del utvidelser pluss noen nye temaer:

- en innføring i mål- og mottakeranalyse
- mer om struktur i tekster
- mer stoff om gode titler
- et avsnitt om «kunnskapsforbannelsen»
- et avsnitt om lesbarhetsindeks

Hovedstrukturen i boken er beholdt – først noe om skriving, deretter teksten som helhet og til slutt råd om avsnitt, setninger og ordvalg.

Mye inspirasjon og kunnskap til revisjonen av boken har jeg fått fra konsulenter i NTB Arkitekt AS. Derfor en stor takk til Margret Kilde Nes, Vidar Lynghamar og Rune Wikstøl.

Oslo, juni 2015

Aage Rognsaa